

Του Μιχ. Παπαγιαννάκη

ΝΑΙ ΜΕΝ κατάφερε η κυβέρνηση της «μικρής μας πόλης» να μας κάνει να συζητάμε, για πάνω από ένα μήνα, πάνω σε διλήμματα των οποίων τους όρους καθόρισε η ίδια, ή μάλλον οι συνιστώσες της, με κυρίαρχο εκείνο το κρυφά αισιόδοξο «συνέχιση ή τέλος της λιτότητας» (της «σταθεροποιητικής» πολιτικής της). Φαίνεται, όμως, ότι ο καιρός των ακαδημαϊκών συζητήσεων έληξε ή λήγει σύντομα.

Ερχεται ο καιρός των αποφάσεων. Και πληθαίνουν από πολλές μεριές οι ενδείξεις, ότι κανείς δεν πιστεύει ότι το δίλημμα «συνέχιση ή τέλος της λιτότητας»... υπάρχει. Όπως έχουν τα «πράγματα» (δηλαδή η έως τώρα συνολική πολιτική και τα αποτελέσματά της) το μόνο που υπάρχει ως αντικείμενο συζήτησης δεν είναι δέβαινα η «σταθεροποίηση» αλλά, το (έστω νέο, έστω βελτιωμένο) «μείγμα» οικονομικών πολιτικών, που θα μπορούσε να προωθήσει τη «σταθεροποίηση» που παραπατάει και να ανοίξει ενδεχομένως κάποιους δρόμους προς κάποιου είδους ανάπτυξη. Κάτι τέτοιο έδωγαν από εκθέσεις της ΕΟΚ και του ΟΟΣΑ. Πολύ σαφέστερα δε, λέγονται τα πράγματα στις πρόσφατες «εκτιμήσεις» των εμπειρογνομόνων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) που δημοσιεύθηκαν σε εφημερίδες της Πέμπτης.

Εντός παρενθέσεως: ας μείνουν οι ομιγές και οι κατάρες κατά του αισίου αυτού οργανισμού για το τέλος. Δεν αλλάζουν καθόλου το περιεχόμενο της εν λόγω έκθεσης.

ΤΙ ΛΕΝΕ λοιπόν αυτές οι εκτιμήσεις; Πρώτον ότι η «σταθεροποίηση» συνέβαλε σε βελτιωμένες «επιδόσεις» της ελληνικής οικονομίας το 1986 (ως προς το 1985) αλλά ότι αυτή η πρόοδος θα μπορούσε να είναι ακόμη «μεγαλύτερη». Δεν ήταν όμως, γιατί η οικονομία ανταποκρίνεται με βραδύτητα στη σταθεροποίηση: η ζήτηση παρέμεινε ισχυρή, η ρευστότητα της οικονομίας υψηλή (κυκλοφόρησε παραπάνω χρήμα), η παραοικονομία μεγάλη (μεγαλύτερη από όσο νομίζετε, κύριοι), οι αποκλίσεις από τη δημοσιονομική πολιτική εκτεταμένες (το μάθαμε πρόσφατα: 100 δισεκατομμύρια έως το τέλος του 1987 όπως πάνε τα «πράγματα»).

Υπάρχει επομένως «κίνδυνος» για την πορεία της ελληνικής οικονομίας και απαιτείται «διορθωτική παρέμβαση» για να πλησιάσει στους στόχους που είχαν τεθεί για το τέλος του 1987 (και που περίπου εξαντλήθηκαν στο πρώτο εξάμηνο του). Τον κίνδυνο αυτόν και την ανάγκη παρέμβασης «αναγνωρίζουν οι ελληνικές αρχές», λέει το

Κανείς
δεν πιστεύει
ότι το
δίλημμα
«συνέχιση
ή τέλος
της λιτότητας»
υπάρχει



Όσοι αφήνουν να διαφαίνεται ότι η λιτότητα τέλειωσε και είμαστε έτοιμοι να περάσουμε σε φάσεις ευτυχίας, καλά θα κάνουν να διαβάσουν τη λίστα των μέτρων που εθεωρούντο αναγκαία για την ανάπτυξη σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Σταθεροποιείται η σταθεροποίηση

Καιρός να σταματήσουν οι γενικές διακηρύξεις και να αρχίσει η ουσιαστική συζήτηση για το «τι μέλλει γενέσθαι»

ΔΝΤ. Μάλιστα περιέκοψαν τις δημόσιες επενδύσεις (αυτές που ορισμένοι θέλουν τώρα να αυξήσουν) και άρχισαν να παίρνουν μέτρα εναντίον της φοροδιαφυγής.

ΩΣΤΟΣΟ ΑΥΤΕΣ οι παρεμβάσεις θα αποδειχθούν ανεπαρκείς. Κάτι θα είχαν πετύχει αν είχαν αυξήσει τα τιμολόγια των ΔΕΚΟ (Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί), αυξήσει τις τιμές των υγρών καυσίμων και είχαν περιορίσει τις επιδοτήσεις εδώ κι εκεί. Δυστυχώς όμως δεν το έκαναν και το ΔΝΤ «λυπάται» για την καθυστέρηση. Βέβαια, προσθέτου-

με, ποτέ δεν είναι αργά! Και κανείς ως τώρα δεν μας εξήγησε γιατί δεν έγιναν όλα αυτά: γιατί δεν χρειάζονται (αλλά τότε πρέπει να καταρριφθούν οι ισχυρισμοί του ΔΝΤ) ή για να μη μας στενοχωρήσει (αλλά τότε θα μας στενοχωρήσει περισσότερο... προσεχώς);

Τέλος πάντων, ό,τι έγινε έγινε, ή μάλλον ό,τι δεν έγινε δεν έγινε. Τι γίνεται από δω και πέρα, είναι το πρόβλημα. Λοιπόν, όσοι αφήνουν να διαφαίνεται ότι πάει τέλειωσε η λιτότητα και περνάμε σε φάσεις ευτυχίας, ας διαβάσουν τη λίστα των μέτρων που θεωρούνται ανα-

γκαία για να συμψηφισθούν οι καθυστερήσεις, να επιταχυνθεί η σταθεροποίηση και να διαμορφωθούν συνθήκες ανάπτυξης, σύμφωνα με το ΔΝΤ. Όχι, γιατί είναι όλα αναπόφευκτα, αλλά γιατί οι υποσχόμενοι τα όσα υπόσχονται, θα πρέπει να μας πουν πώς αυτοί οι ίδιοι προτείνουν να τα αποφύγει η ελληνική οικονομία.

Λοιπόν έρχονται στη σειρά, το καθένα με το σκεπτικό του:

- Επιτάχυνση της «διολίσθησης» της δραχμής.
- Μεγαλύτερη ευελιξία στη δια-

μόρφωση των μισθών (εννοούν μεγαλύτερες διαφοροποιήσεις) και ανταπόκριση στις διαφορές παραγωγικότητας.

• Περιορισμός της τιμαριθμοποίησης και ονομαστικές αυξήσεις που θα βοηθούν να μειωθεί ο πληθωρισμός, μ' άλλα λόγια μικρότερες ή το πολύ ίσες με τον προβλεπόμενο (από ποιον όμως;) πληθωρισμό.

• Αναμόρφωση του συστήματος της άμεσης φορολογίας: διεύθυνση της φορολογικής βάσης, περιορισμός των φοροαπαλλαγών και της φοροδιαφυγής.

• «Δομικές αλλαγές» στις προσ- ψεις στο Δημόσιο, στην κινητικότητα του προσωπικού κλπ. 'Ας στο πού το πάει το ΔΝΤ, υπα- όμως το πρόβλημα.

• «Δομική αναπροσαρμογή» κοινωνικές ασφαλίσεις, οποίων η προοπτική δημι- «σοβαρές ανησυχίες». Π- δίδονται λεπτομέρειες. Το- κή» βέβαια παραπέμπει στις- μέσ, αλλά ποιες; Στην πληθω- ασφαλιστικών οργανισμών των οποίων η ενοποίηση αποτελεί πλέον υπερφόρμη επιταγή ή στις σχέσεις εισφορών - απολαβών, στον αριθμό ετών για συνταξιοδό- τηση και άλλα ανάλογα;

• «Δομική αναπροσαρμογή» στις επιδοτήσεις. Ποιες όμως θα πε- ριορισθούν ή καταργηθούν; Γιατί προφανώς δεν υπονοείται κάποια αύξηση καμιάς απ' αυτές.

• Αναδιάρθρωση των «προβλη- ματικών» επιχειρήσεων που μπο- ρούν να επιζήσουν, κλείσιμο των μη βιώσιμων και έναρξη της ανα- διάρθρωσης των δημόσιων επιχει- ρήσεων.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ για το γνωστό θαλασσινό φίδι («να 'το που ξαναπερνάει...»), αλλά κι αν προ- χωρήσουν οι εν λόγω «αναδιαρ- θρώσεις», θα προχωρήσουν με βά- ση τις αντιλήψεις που οι συν- συναρμοδίων υπουργών, τωρινών, παλαιότερων ή μελλόντων;

Αυτά τα ολίγα λένε οι του ΔΝΤ. Ξεχνούν ή αγνοούν πολλά άλλα. Ωστόσο το θέμα είναι πως τα όσα όντως λένε αποτελούν οπωσδήπο- τε, σχεδόν όλα, τα κύρια και πραγ- ματικά προβλήματα προς συζήτη- ση και κάποιες, επιτέλους, αποφά- σεις. Αυτές σίγουρα μπορούν να ποικιλίζουν, το τελικό «μείγμα» τους δεν είναι απόλυτα δεδομένο. Τα συστατικά του όμως υλικά δεν «συνεργάζονται» με καμιάν εκδο- χή επεκτατικής (με την έννοια της απλής αύξησης των κρατικών δα- πανών) πολιτικής. Με κανένα τρό- πο.

Εκτός κι αν αποδειχθεί ότι κά- ποιος τρόπος υπάρχει, αλλά αν υπήρχε θα τον είχαμε ακούσει... Ως εκ τούτου καλό θα ήταν να εγκαταλειφθεί οριστικά η διλημ- ματική διατύπωση του ζητήματος περί του πρακτέου, συνοδευόμενη μάλιστα από γενικές διακηρύξεις αρχών και από επικλήσεις που ταιριάζουν σε βροχοποιούς (οι οποίοι, ας μην το ξεχνάμε, τελικά θεωρούνται εύκολα υπεύθυνοι και για την ξηρασία). Μπας και μπορέ- σουμε δηλαδή να συζητήσουμε εγκαίρως, πριν από τα γεγονότα, που εκ των υστέρων θα εμφανίζο- νται για άλλη μια φορά σαν αναπό- τρεπτες καταστάσεις. Ίσως τότε ανακινήσουν άλλες συνθέσεις, δη- λαδή αλλιότητα πολιτική. Και ό,τι άλλο ήθελε προκινήσει.

• Το ΔΝΤ και η δεξιά: άρθρο του κ. Αδ. Πετράκη στη σελ. 6

ΜΟΠ: Η επιτροπή περικόπτει δαπάνες

Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ των Μεσογειακών Ολο- κληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ), για μια ακόμα φορά, συναντά δυσκολίες από την ΕΟΚ, η οποία αντιμετωπίζει τα γνωστά δημοσιονομικά πια προβλήματα.

Η πρόσφατη υιοθέτηση των τριών ΜΟΠ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Βόρειας Ελλάδας, Δυτικής Στερεάς και Πληροφορικής) πιθανόν να αποδειχθεί «άνευ αντικείμενου», δεδομένου ότι η Επιτροπή αναιρεί τώρα τις υποσχέσεις της και απορρίπτει τις δεσμεύσεις της.

Αναλυτικότερα.

Ενώ η Επιτροπή είχε δεσμευθεί απέναντι στην Ελλάδα για τη διάθεση 25,7 δισ. δρχ. μέσα στο 1988 για την υλοποίηση των πρώτων σταδίων των ΜΟΠ, τώρα στις νέες προτάσεις της για τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό αναφέ- ρεται ρητά ότι θα διατεθούν 12,2 δισ. δρχ. Συγκεκριμένα, στη γραμμή προϋπολογισμού για τα ΜΟΠ η Επιτροπή προτείνει πρόβλεψη δαπανών (υποχρεώσεις) 21,42 δισ. δρχ. έναντι των 28,71 δισ. δρχ. που είχε δεσμευθεί και καταβολή στην Ελλάδα (πληρωμές) 12,2 δισ.

δρχ. έναντι των 25,7 δισ. δρχ.

Στο μεταξύ τα υπουργεία Εθνικής Οικονο- μίας και Οικονομικών έχουν υπολογίσει τις εισπρακτικές απαιτήσεις της χώρας μας από την ΕΟΚ για την υλοποίηση των ΜΟΠ μέσα στο 1988 σε 35 δισ. δρχ., δηλαδή τρεις φορές περισσότερα από το ποσό που προτείνει η Επιτροπή.

Ο ΠΩΣ έγινε γνωστό από τις Βρυξέλλες οι περικοπές δαπανών για τα ΜΟΠ, που προσπαθεί να περάσει αθρόωβα η Επιτροπή, δεν αφορά μόνον αυτά αλλά και τα Διαρθρωτι- κά Ταμεία (Περιφερειακό Κοινωνικό ΦΕΟ- ΓΚΑ - Προσανατολισμοί). Ενώ αρχικά είχε συμφωνηθεί να αυξηθούν το 1987 οι δαπάνες των ταμείων αυτών κατά 7,4% σε σχέση με το 1986, τώρα προτείνει να αυξηθούν μόνον κατά 6%. Η διαφορά αυτή του 1,4% σημαίνει περικοπές δαπανών ύψους πολλών δισεκατομ- μυρίων δραχμών.

Στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, όπου έγιναν γνωστές οι προθέσεις της Επιτροπής,

μελετάται η τακτική που θα ακολουθήσει η ελληνική αντιπροσωπεία που θα συμμετάσχει στο πρώτο (μετά τις κοινοτικές διακοπές του Αυγούστου) Συμβούλιο των υπουργών Προϋ- πολογισμού. Το Συμβούλιο, στο οποίο την Ελλάδα θα εκπροσωπήσει ο υφυπουργός Εθνι- κής Οικονομίας κ. Γιάννος Παπαντωνίου θα πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες στις 14 Σε- πτεμβρίου. Το Συμβούλιο αυτό αναμένεται να είναι από τα πιο ενδιαφέροντα των τελευταίων ετών, δεδομένου ότι θα ξεκαθαριστεί αν ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός θα καταρτισθεί με βάση τις προτάσεις Ντελόρ ή όχι. Αν οι υπουργοί των 12 καταρτίσουν τον Προϋπολογί- σμό με βάση τις προτάσεις αυτές, αυτό θα σημαίνει ότι η ΕΟΚ ακολουθεί τον δρόμο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πρόαξης και ότι τελικά η Ελλάδα θα απορροφήσει τα ποσά που είχε προβλέψει. Διαφορετικά θα πρέπει να αρχί- σουν σκληρές διαπραγματεύσεις μεταξύ Ελλά-δας - ΕΟΚ, με άγνωστο αποτέλεσμα σε ό,τι αφορά τις εισροές κεφαλαίων από αυτήν.

Διον. Σταμπόγλης

τις λένε
μικρές
είναι
μεγάλες
ΤΑ ΝΕΑ
ΜΙΚΡΕΣ
ΑΓΓΕΛΙΕΣ